

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ Ι

ΤΜΗΜΑ Β' (Αρχικό γράμμα επωνύμου: Λ - Ω)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΦΥΛΛΑΔΙΟ 3

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Α. Μπεληγιάννης

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

<http://users.uoi.gr/abeligia/LinearAlgebra/LAI2019/LAI2019.html>

Παρασκευή 8 Νοεμβρίου 2019

Άσκηση 1. Έστω A, B δύο $n \times n$ πίνακες έτσι ώστε $A^2 = I_n, B^3 = I_n$ και ο $A + B$ είναι αντιστρέψιμος. Να δείχθεί ότι ο πίνακας $A + B^2$ είναι αντιστρέψιμος και να βρεθεί ο αντίστροφος του.

Άσκηση 2. Έστω A ένας τετραγωνικός πίνακας για τον οποίο ισχύει ότι $A^2 = A$ και $(A - {}^t A)^2 = 0$. Να δείξετε ότι

$$(A \cdot {}^t A)^2 = A \cdot {}^t A$$

Άσκηση 3. Έστω A ένας τετραγωνικός $n \times n$ -πίνακας. Αν $A^k = 0$ για κάποιο $k \geq 1$, να δείξετε ότι ο $I_n - A$ είναι αντιστρέψιμος και να βρεθεί ο $(I_n - A)^{-1}$.

Άσκηση 4. Αν A είναι ένας άνω τριγωνικός $n \times n$ -πίνακας με μη-μηδενικά στοιχεία στην κύρια διαγώνιο, να δείξετε ότι ο A είναι αντιστρέψιμος και ο A^{-1} είναι επίσης άνω τριγωνικός με μη-μηδενικά στοιχεία στην κύρια διαγώνιο.

Άσκηση 5. Έστω ο πίνακας $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 2 & 3 \\ 5 & 5 & 1 \end{pmatrix}$. Να δείχθεί ότι ο A είναι αντιστρέψιμος και στη συνέχεια να υπολογισθεί ο A^{-1} με χρήση στοιχειωδών πράξεων επί των γραμμών του A .

Άσκηση 6. Θεωρούμε τον πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 3 & 1 \\ 1 & -8 & 6 & 8 \\ 1 & 2 & 0 & -2 \end{pmatrix}$$

Να βρεθεί αντιστρέψιμος πίνακας P έτσι ώστε ο πίνακας PA να είναι ισχυρά γ -κλιμακωτός.

Άσκηση 7. Να βρεθεί η ισχυρά γ -κλιμακωτή μορφή του πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -0 & 3 & 4 \\ -2 & 2 & 4 & 1 & -3 \\ 6 & 10 & 7 & -4 & 5 \\ -2 & 1 & 0 & 1 & -3 \end{pmatrix}$$

και ακολούθως να βρεθεί αντιστρέψιμος πίνακας P έτσι ώστε ο πίνακας PA να είναι ισχυρά γ -κλιμακωτός.

Άσκηση 8. Να δειχθεί ότι ο πίνακας

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 3 & 1 & 2 \\ 1 & 1 & 1 & -1 \\ 1 & 0 & -2 & -6 \end{pmatrix}$$

είναι αντιστρέψιμος και ακολούθως να βρεθεί ο αντίστροφος A^{-1} του A με χρήση στοιχειωδών πράξεων επί των γραμμών του A .

Άσκηση 9. Να βρεθούν, αν υπάρχουν, οι αντίστροφοι πίνακες των πινάκων

$$A = \begin{pmatrix} 3 & -2 & 1 \\ 1 & -2 & 2 \\ 1 & 0 & -2 \end{pmatrix} \quad \text{και} \quad B = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 2 & 1 \\ 2 & -1 & 1 & 2 \\ -1 & 2 & 1 & -2 \\ 1 & -1 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

με χρήση στοιχειωδών πράξεων επί των γραμμών τους.

Άσκηση 10. Με με χρήση στοιχειωδών πράξεων επί των γραμμών του, να βρεθεί ο αντίστροφος πίνακας A^{-1} του πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

Άσκηση 11. Θεωρούμε τον πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 \\ -2 & 1 & 5 \\ 2 & \lambda & 1 \end{pmatrix}$$

- (1) Για ποιές τιμές του λ είναι ο πίνακας A αντιστρέψιμος; Για τις τιμές αυτές να βρεθεί ο αντίστροφος A^{-1} του A με χρήση στοιχειωδών πράξεων στις γραμμές του.
- (2) Για τις τιμές του A για τις οποίες ο πίνακας A δεν είναι αντιστρέψιμος, να βρεθούν αντιστρέψιμοι 3×3 πίνακες P και Q έτσι ώστε $PAQ = \begin{pmatrix} I_r & O \\ O & O \end{pmatrix}$, όπου r είναι η βαθμίδα του A .

Άσκηση 12. Να βρεθεί η βαθμίδα του πίνακα $(\lambda, \kappa \in \mathbb{K})$:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & \lambda & 1 & \kappa \\ 1 & 1 & \lambda^2 & \kappa^2 \end{pmatrix}$$

Άσκηση 13. Να βρεθεί η ισχυρά γ -κλιμακωτή μορφή και η κανονική μορφή του πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 1 & \kappa & -1 & 2 \\ 2 & -1 & \kappa & 5 \\ 1 & \lambda & -6 & 1 \end{pmatrix}$$

Ποιά είναι η βαθμίδα του πίνακα A ;

Άσκηση 14. Να βρεθεί η ισχυρά γ -κλιμακωτή μορφή και η κανονική μορφή του πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} a-2 & a & a-3 \\ 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

Ποιά είναι η βαθμίδα του πίνακα A ;

Άσκηση 15. Να βρεθεί η βαθμίδα του πίνακα ($\lambda \in \mathbb{K}$):

$$A = \begin{pmatrix} 1-\lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1-\lambda & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 2-\lambda & 3 \\ 0 & 0 & 0 & 3-\lambda \end{pmatrix}$$

Άσκηση 16. Έστω $A \in M_{m \times n}(\mathbb{K})$ και $r \in \mathbb{N}$. Ναδειχθεί ότι οι ακόλουθοι ισχυρισμοί είναι ισοδύναμοι.

(1) $r(A) = r$.

(2)

$$A \sim_{\gamma} \left(\begin{array}{c|c} B & O \\ \hline O & O \end{array} \right) = \begin{pmatrix} b_{11} & b_{12} & \cdots & b_{1n} \\ b_{21} & b_{22} & \cdots & b_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ b_{r1} & b_{r2} & \cdots & b_{rn} \\ 0 & 0 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \cdots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & 0 \end{pmatrix}$$

όπου B είναι ένας $r \times n$ πίνακας με βαθμίδα $r(B) = r$.

(3)

$$A \sim_{\sigma} \left(C \mid O \right) = \begin{pmatrix} c_{11} & c_{12} & \cdots & c_{1r} & 0 & \cdots & 0 \\ c_{21} & c_{22} & \cdots & c_{2r} & 0 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots & \cdots & \vdots \\ c_{m1} & c_{m2} & \cdots & c_{mr} & 0 & \cdots & 0 \end{pmatrix}$$

όπου C είναι ένας $m \times r$ πίνακας με βαθμίδα $r(C) = r$.

(4)

$$A \sim \left(\begin{array}{c|c} D & O \\ \hline O & O \end{array} \right)$$

όπου D είναι ένας $r \times r$ πίνακας με βαθμίδα $r(D) = r$.

(5)

$$A \sim \left(\begin{array}{c|c} I_r & O \\ \hline O & O \end{array} \right)$$

Άσκηση 17. Θεωρούμε έναν $m \times n$ πίνακα A και έναν $n \times k$ πίνακα B . Ναδειχθεί ότι:

$$r(AB) \leq \min\{r(A), r(B)\}$$

Άσκηση 18. Έστω $A \in M_n(\mathbb{K})$. Ναδειχθεί ότι το ομογενές γραμμικό σύστημα $AX = O$ έχει μοναδική λύση αν και μόνον αν ο πίνακας A είναι αντιστρέψιμος.

Άσκηση 19. Έστω $A \in M_{m \times n}(\mathbb{K})$. Αν $m < n$, ναδειχθεί ότι το ομογενές γραμμικό σύστημα $AX = O$ έχει μη-μηδενικές λύσεις.

Άσκηση 20. Να λυθεί το σύστημα

$$\begin{cases} x + y + 2z - t = 3 \\ 2x + y + 3z + t = 8 \\ x + 4y + 7z - 2t = 9 \\ x - y - z + t = 1 \end{cases}$$

Άσκηση 21. Να λυθεί το σύστημα

$$\begin{cases} x + y + z = 11 \\ 2x - y + z = 5 \\ 3x + 2y + z = 24 \end{cases}$$

Άσκηση 22. Να λυθεί το σύστημα:

$$(\Sigma) \begin{cases} 3x + 4y + z + 2w + 3t = 0 \\ 5x + 7y + z + 3w + 4t = 0 \\ 4x + 5y + 2z + w + 5t = 0 \\ 7x + 10y + z + 6w + 5t = 0 \end{cases}$$

Άσκηση 23. Να λυθεί το σύστημα:

$$(\Sigma) \begin{cases} 2x - y + z - 2w + 3t = 2 \\ 6x - 3y + 2z + 4w + 5t = 3 \\ 6x - 3y + 4z + 8w + 13t = 9 \\ 4x - 2y + z + w + 2t = 1 \end{cases}$$

Άσκηση 24. Να λυθεί το σύστημα:

$$(\Sigma) \begin{cases} 6x + 3y + 2z + 3w + 4t = 5 \\ 4x + 2y + z + 2w + 3t = 4 \\ 4x + 2y + 3z + 2w + t = 0 \\ 2x + 1y + 7z + 3w + 2t = 1 \end{cases}$$

Άσκηση 25. Να λυθεί το σύστημα:

$$(\Sigma) \begin{cases} 8x + 6y + 5z + 2w = 21 \\ 3x + 3y + 2z + w = 10 \\ 4x + 2y + 3z + w = 8 \\ 3x + 5y + z + w = 15 \\ 7x + 4y + 5z + 2w = 18 \end{cases}$$

Άσκηση 26. Να λυθεί το σύστημα:

$$(\Sigma) \begin{cases} 2x + 3y + z + 2w = 4 \\ 4x + 3y + z + w = 5 \\ 5x + 11y + 3z + 2w = 2 \\ 2x + 5y + z + w = 1 \\ x - 7y - z + 2w = 7 \end{cases}$$

Άσκηση 27. Να λυθεί το σύστημα ($\lambda \in \mathbb{R}$)

$$\begin{cases} \lambda x + y + z = 1 \\ x + \lambda y + z = 1 \\ x + y + \lambda z = 1 \end{cases}$$

Άσκηση 28. Να λυθεί το σύστημα ($\lambda \in \mathbb{R}$)

$$\begin{cases} \lambda x + y + z + w = 1 \\ x + \lambda y + z + w = 1 \\ x + y + \lambda z + w = 1 \\ x + y + z + \lambda w = 1 \end{cases}$$

Άσκηση 29. Να λυθεί το σύστημα ($\lambda \in \mathbb{R}$)

$$\begin{cases} (1 + \lambda)x + y + z = 1 \\ x + (1 + \lambda)y + z = \lambda \\ x + y + (1 + \lambda)z = \lambda^2 \end{cases}$$

Άσκηση 30. Να λυθεί το σύστημα ($\lambda \in \mathbb{R}$)

$$\begin{cases} (1 + \lambda)x + y + z = \lambda^2 + 3\lambda \\ x + (1 + \lambda)y + z = \lambda^3 + 3\lambda^2 \\ x + y + (1 + \lambda)z = \lambda^4 + 3\lambda^3 \end{cases}$$

Άσκηση 31. Να λυθεί το σύστημα ($\lambda, \kappa \in \mathbb{R}$)

$$\begin{cases} x + y + \lambda z = 1 \\ x + \lambda y + z = 2 \\ \lambda x + y + z = \kappa \end{cases}$$

Άσκηση 32. Να λυθεί το σύστημα ($\lambda, \kappa \in \mathbb{R}$)

$$\begin{cases} x - 2y + \lambda z = 3 \\ \kappa x + 2z = 2 \\ 5x + 2y = 1 \end{cases}$$

Άσκηση 33. Θεωρούμε τον 4×6 πίνακα

$$A = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 3 & -4 & 1 & 6 \\ 3 & 1 & -2 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 5 & -13 & 12 & -1 & -20 \\ 1 & -3 & 8 & -8 & 2 & 13 \end{pmatrix}$$

- (1) Να βρεθεί η ισχυρά γ-κλιμακωτή μορφή του πίνακα A .
- (2) Να βρεθεί η κανονική μορφή του πίνακα A .
- (3) Να βρεθεί ένας αντιστρέψιμος 4×4 πίνακας P και ένας αντιστρέψιμος 6×6 πίνακας Q έτσι ώστε: ο πίνακας PAQ να είναι η κανονική μορφή του A .
- (4) Να λυθεί το γραμμικό σύστημα

$$\begin{pmatrix} 2 & -1 & 3 & -4 & 1 & 6 \\ 3 & 1 & -2 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 5 & -13 & 12 & -1 & -20 \\ 1 & -3 & 8 & -8 & 2 & 13 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \\ x_5 \\ x_6 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 \\ 3 \\ -2 \\ 5 \end{pmatrix}$$